

Dit document maakt gebruik van bladwijzers.

Consultatiedocument

**Aanpassingen vertaling Standaarden NV COS
in verband met 'Non-Compliance with Laws and
Regulations' (NOCLAR)**

09 februari 2018

Consultatieperiode loopt tot 23 maart 2018

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

Consultatiedocument Aanpassing vertaling Standaarden NV COS in verband met 'Non-Compliance with Laws and Regulations' (NOCLAR)

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Beschrijving van de belangrijkste wijzigingen in verband met niet-naleving	3
2.1	Wijzigingen in Standaard 250	3
2.2	Hoe moet een accountant omgaan met niet-naleving?	3
2.3	Andere opdrachten dan controle-opdrachten	4
2.4	Wijzigingen in andere Standaarden ('conforming amendments')	4
2.5	Nederlandse aanpassingen ten opzichte van de internationale Standaarden	5
2.6	Nederlandse Standaarden	5
3	Ingangsdatum	5
4	Uitgangspunten bij de vertaling	6
5	Consultatieproces	6
5.1	Consultatievragen	6
6	Reacties	6

1 Inleiding

De IAASB heeft in oktober 2016 de herziene ISA 250 *Het in aanmerking nemen van wet- en regelgeving bij een controle van financiële overzichten uitgebracht*. ISA 250 is herzien naar aanleiding van het NOCLAR project van de IESBA en IAASB. NOCLAR staat voor Non-Compliance with Laws and Regulations, het niet voldoen aan wet en regelgeving. Doel van het IESBA project was om de verantwoordelijkheden van de accountant met betrekking tot NOCLAR uiteen te zetten. ISA 250 is aangepast om de IESBA Code of Ethics en ISA 250 op elkaar aan te laten sluiten. Er zijn ook wijzigingen in andere Standaarden doorgevoerd uit consistentieoogpunt ('conforming amendments') en om ervoor te zorgen dat deze Standaarden ook aansluiten op de IESBA code..

De NOCLAR regelgeving van IESBA richt zich op de individuele accountants. De wijzigingen in de ISA's en andere opdrachtstandaarden van de IAASB geven aan wat dit betekent voor een controle- of andere opdracht van de accountant.

Om de NOCLAR-regelgeving van het IESBA om te zetten naar Nederlandse regelgeving zijn nieuwe Nadere voorschriften NOCLAR (NV NOCLAR) opgesteld.

De herziene ISA 250 van de IAASB en de wijzigingen in andere Standaarden zijn vertaald. De wijzigingen zijn gemarkeerd (onderstreepte of doorgehaalde tekst). In de herziene vertaalde Standaard 250 wordt een aantal keren verwezen naar de nieuwe NV NOCLAR.

Standaard 4410 zal apart geconsulteerd worden omdat Standaard 4410 een belangrijke Standaard is voor accountants in de mkb-praktijk en sprake is van wijzigingen om andere redenen.

In het vervolg van dit consultatiedocument wordt het begrip 'niet-naleving' (non compliance) gebruikt als de tekst betrekking heeft op een geïdentificeerde of vermoede niet-naleving van wet- en regelgeving.

2 Beschrijving van de belangrijkste wijzigingen in verband met niet-naleving

2.1 Wijzigingen in Standaard 250

Er zijn beperkte wijzigingen aangebracht in Standaard 250 omdat het niet de bedoeling is om de specifieke vereisten van de NV NOCLAR te dupliceren en Standaard 250 al een aantal bepalingen over dit onderwerp kende. De beperkte wijzigingen zijn bedoeld om:

- aspecten van Standaard 250 af te stemmen op de NV NOCLAR, met name de definitie van niet-naleving en voorbeelden van wet- en regelgeving die binnen de reikwijdte van Standaard 250 vallen.
- te verduidelijken of de accountant geïdentificeerde of vermoede niet-naleving moet rapporteren aan een bevoegde instantie buiten de entiteit.
- te benadrukken dat de accountant additionele verantwoordelijkheden kan hebben op grond van wet- of regelgeving of relevante ethische voorschriften, inclusief mogelijke documentatievereisten en communicatie met andere accountants.
- de overwegingen van de implicaties van niet-naleving voor de controle te verduidelijken. Bijvoorbeeld implicaties voor de betrouwbaarheid van de schriftelijke bevestigingen van het management, implicaties voor de controleverklaring en de overweging om de opdracht terug te geven.
- het feit dat in bepaalde gevallen communicatie met het management of de met governance belaste personen beperkt of verboden kan zijn op grond van wet- of regelgeving, te benadrukken. Bijvoorbeeld bij een WWFT melding mag de accountant het management of de met governance belaste personen hierover niet informeren op grond van deze wet om het nadere onderzoek niet te schaden.

2.2 Hoe moet een accountant omgaan met niet-naleving?

Standaard 250 maakt een onderscheid tussen twee verschillende soorten wet- en regelgeving:

- a wet- en regelgeving die een directe invloed heeft op de vaststelling van bedragen en in de financiële overzichten opgenomen toelichtingen die van materieel belang zijn.

- b overige wet- en regelgeving die geen directe invloed heeft op de vaststelling van de bedragen en toelichtingen in de financiële overzichten, maar waarvan het naleven van fundamenteel belang kan zijn voor de operationele aspecten van het bedrijf, voor de mogelijkheid van een entiteit om haar activiteiten voort te zetten, dan wel voor het voorkomen van sancties van materieel belang (niet-naleving van dergelijke wet- en regelgeving kan daarom een van materieel belang zijnde invloed hebben op de financiële overzichten).

Categorie A vereist van de accountant om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen met betrekking tot naleving hiervan. Voor categorie B is de verantwoordelijkheid van de accountant beperkt tot het uitvoeren van specifieke controlewerkzaamheden om niet-naleving te identificeren.

Standaard 250 legt uit welke controlewerkzaamheden moeten worden verricht als niet-naleving is geïdentificeerd of vermoed. Deze omvatten:

- het verkrijgen van inzicht in de aard van de handeling, de omstandigheden en verdere informatie om het mogelijke effect op de financiële overzichten te evalueren.
- bespreken van de aangelegenheid met het management en de met governance belaste personen en het verkrijgen van juridisch advies in bepaalde omstandigheden.
- evalueren van de implicaties van niet-naleving op andere aspecten van de controle.
- evalueren van de impact van niet-naleving op het controleoordeel; en
- bepalen of niet-naleving aan een bevoegde instantie buiten de entiteit moet worden gerapporteerd.

De benodigde werkzaamheden in Standaard 250 zijn niet veranderd. De herziene Standaard benadrukt echter mogelijke scenario's die kunnen bestaan op grond van wet- en regelgeving of relevante ethische voorschriften in relatie tot het rapporteren aan een bevoegde instantie en behandelt de overwegingen met betrekking tot vertrouwelijkheid.

2.3 Andere opdrachten dan controle-opdrachten

Inspanningen met betrekking tot niet-naleving zijn afhankelijk van de omstandigheden van de opdracht. De veranderingen in andere Standaarden met betrekking tot andere opdrachten dan controle-opdrachten focussen op wat verwacht mag worden van de accountant op grond van wet- en regelgeving of relevante ethische voorschriften wanneer niet-naleving wordt geïdentificeerd of vermoed.

2.4 Wijzigingen in andere Standaarden ('conforming amendments')

De belangrijkste wijzigingen in andere Standaarden zijn:

- Standaard 210 *Overeenkomen van de voorwaarden van controleopdrachten*: additionele toelichtende teksten om te benadrukken dat de accountant moet overwegen om zijn verantwoordelijkheden inzake het rapporteren van niet-naleving (op grond van wet- en regelgeving of relevante ethische voorschriften) aan een bevoegde instantie op te nemen in de opdrachtbevestiging.
- Standaard 220 *Kwaliteitsbeheersing voor een controle van financiële overzichten*: nieuwe toelichtende teksten om de communicatie tussen voorgaande en opvolgende accountant uit te leggen inclusief het koppelen aan de NV NOCLAR.
- Standaard 240 *De verantwoordelijkheden van de accountant met betrekking tot fraude in het kader van een controle van financiële overzichten*: aanpassingen om te zorgen voor consistentie met Standaard 250. Met name om additionele verantwoordelijkheden op grond van wet- en regelgeving of relevante ethische voorschriften, de communicatie met het management en de met governance belaste personen en het rapporteren van fraude aan een bevoegde instantie buiten de entiteit te behandelen.
- Standaard 2400 *Opdrachten tot het beoordelen van financiële overzichten*: aanpassingen om te zorgen voor consistentie met Standaard 250. Met name om additionele verantwoordelijkheden op grond van wet- en regelgeving of relevante ethische voorschriften, de communicatie met het management en de met governance belaste personen en het rapporteren van niet-naleving aan een bevoegde instantie buiten de entiteit te behandelen.
- Standaard 3000 A en D *Assurance-opdrachten anders dan controle of beoordeling van historische financiële informatie (attest-opdrachten) en (directe-opdrachten)*: aanpassingen om te zorgen voor consistentie met Standaard 250. Met name om additionele verantwoordelijkheden op grond van wet- en regelgeving of relevante ethische voorschriften, de communicatie met het management en

de met governance belaste personen en het rapporteren van niet-naleving aan een bevoegde instantie buiten de entiteit te behandelen.

- Standaard 3402: nieuwe toelichtende teksten om te benadrukken dat de accountant met derde partijen kan communiceren als niet-naleving wordt geïdentificeerd.

2.5 Nederlandse aanpassingen ten opzichte van de internationale Standaarden

Paragraaf A32 in Standaard 250 is niet van toepassing in de Nederlandse context. Het gaat dan om situaties waarin het rapporteren aan een instantie buiten de entiteit verhinderd wordt door de geheimhoudingsplicht van de accountant op grond van wet- en regelgeving of relevante ethische voorschriften. Vergelijkbare passages komen ook voor in Standaard 2400 par. A92C en Standaard 3000 A en D par. A192e. Deze paragrafen komen te vervallen in de Nederlandse Standaarden. Dergelijke situaties komen in Nederland niet voor.

2.6 Nederlandse Standaarden

In paragraaf 31 Standaard 4400N was al geanticipeerd op een proactieve rol van de accountant. Onderdeel b van paragraaf 31 is aangepast in lijn met de NV NOCLAR. Daarmee komt de strekking van par. 31 overeen met hetgeen van een accountant mag worden verwacht op grond van de NV NOCLAR en de VGBA.

Verder is het voorstel om in Standaard 4400N een vereiste toe te voegen om het opdracht dossier tijdig af te sluiten (zie paragraaf 33 en A21 Standaard 4400N). In Standaard 4400N was hiervoor geen specifieke bepaling opgenomen. Dit is in lijn gebracht met andere Standaarden in de NV COS die wel een dergelijke bepaling hebben.

In de Nederlandse Standaard 3850N zal paragraaf 13 conform paragraaf 31 in Standaard 4400N worden aangepast. De Nederlandse Standaard 3810N wordt momenteel herzien, waarbij aandacht zal worden besteed aan niet-naleving in lijn met 3850N.

3 Ingangsdatum

De NOCLAR-regelgeving zal worden opgenomen in twee regelingen:

- de NV NOCLAR;
- de NV COS editie 2019.

Nadere voorschriften zoals de NV NOCLAR treden normaal in werking op een bepaalde datum (in dit geval waarschijnlijk 1 januari 2019). Voor opdrachtstandaarden in de NV COS geldt meestal dat de inwerkingtreding aan bepaalde opdrachten wordt gekoppeld (in dit geval voor de meeste jaarrekeningcontroles waarschijnlijk boekjaren die aanvangen op of na 15 december 2018).

Dit kan er toe leiden dat een geconstateerde niet-naleving bij een jaarrekeningcontrole van eerdere boekjaren of andere NV COS-opdracht waarvan de opdracht voor 1 januari 2019 is aangevangen maar geconstateerd wordt op of na 1 januari 2019, wel onder de NV NOCLAR valt maar niet onder de NV COS. Dit terwijl de regels hetzelfde beogen. Om dit te voorkomen zal overgangsrecht worden opgesteld. Dit zal ervoor zorgen dat een geval van niet-naleving waarvan de behandeling na 1 januari 2019 wordt afgerond ook als deze voor 1 januari 2019 is geconstateerd, door de accountant op dezelfde wijze moet worden afgehandeld als de NV NOCLAR. Dit zal waarschijnlijk gebeuren door op deze gevallen de nieuwe regels in de NV COS editie 2019 ook van toepassing te verklaren op opdrachten die voor het overige nog onder de editie 2018 vallen. De wijzigingen in de NV COS inzake niet-naleving zijn beperkt en de praktische consequenties van het overgangsrecht lijken derhalve ook beperkt.

4 Uitgangspunten bij de vertaling

Het is de bedoeling dat deze vertaling na eventuele goedkeuring van de ISAs in Europa door de EU als officiële Europese vertaling kan worden gebruikt voor het Nederlandse taalgebied. De Belgische beroepsorganisatie is derhalve ook betrokken geweest bij de vertaling. Bij de vertaling is gebruik gemaakt van de vertaalconventies zoals deze eerder bij het vertalen van de clarified ISAs bepaald zijn. Het betreft een 'faithfull-translation', dat wil zeggen dat de inhoud van de Standaard zo min mogelijk is aangepast.

5 Consultatieproces

De IAASB heeft de Standaarden inmiddels definitief vastgesteld. Hierop kon eenieder inhoudelijk reageren en ook de NBA en andere Nederlandse partijen hebben al dan niet met anderen op een eerdere conceptversie gereageerd.

De NBA heeft zichzelf gecommitteerd zoveel als mogelijk de Standaarden van de IAASB over te nemen. Bij deze consultatie gaat het daarom primair om de vraag of de Standaarden voldoen aan de Europese vertaalconventies. Net als bij de eerder vertaalde controlestandaarden geldt ook nu dat de Standaarden zelf definitief zijn.

Om u te helpen bij uw beoordeling van de vertaling hebben wij de originele Engelse tekst opgenomen. Bij de herziene Standaarden gaat het alleen om beoordeling van de wijzigingen (onderstreept of doorgestreept).

Daarnaast vragen wij u te reageren op onderstaande consultatievragen.

5.1 Consultatievragen

- 1 Heeft u specifieke opmerkingen bij de vertaling van de wijzigingen in Standaard 250 en de vertaling van de wijzigingen in andere Standaarden?
- 2 Zijn de wijzigingen in deze Standaarden toepasbaar in uw omgeving? Zo niet, wat is daarvoor de reden?
- 3 Kunt u zich vinden in de voorgestelde ingangsdatum?
- 4 De voorstellen voor het overgangsrecht gaan er vanuit dat de wijzigingen in de NV COS ook van toepassing zijn op niet naleving die voor 1 januari 2019 geconstateerd maar na die datum wordt afgehandeld. Voorziet u problemen bij deze overgangsbepaling?
- 5 Kunt u zich vinden in het laten vervallen van de paragrafen A32 in Standaard 250, paragraaf A92 C in Standaard 2400 en paragraaf A192e in Standaard 3000 A en 3000D?
- 6 Kunt u zich vinden in de wijzigingen in Nederlandse Standaard 4400N en 3850N?
- 7 Is er naar uw mening voldoende aansluiting tussen de NV COS en de NV NOCLAR?

6 Reacties

Uw reactie zien wij graag uiterlijk 23 maart 2018 tegemoet. Dit kan zowel in algemene zin als door antwoord te geven op de specifieke consultatievragen Mail uw reactie naar consultatie-wet-en-regelgeving@nba.nl.

Voor de verwerking vragen wij u een kopie van de reactie in Word mee te zenden. Alle reacties worden openbaar gemaakt tenzij u bij de indiening expliciet aangeeft dat u hier geen prijs op stelt.

Op basis van de reacties stelt het NBA-bestuur de definitieve Standaarden vast, die vervolgens worden voorgelegd aan de minister van financiën. Na afronding van dit proces worden de definitieve Standaarden gepubliceerd en is het de bedoeling deze op te nemen in de NV COS die voor 2019 zal gaan gelden.

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

Postbus 7984
1008 AD Amsterdam
Antonio Vivaldistraat 2-8
1083 HP Amsterdam
T 020 301 03 01
nba@nba.nl
www.nba.nl